

at jeg saare villig skulde gaa med til, at det blev tilladt fuldstommen frit at lade deres Stykker blive opførte, hvor de maatte ønske det. Dette gjælder navnlig med Hensyn til hele den dramatiske Kætning, som har villet fremstille under mere realistiske Former, det, som man har villet kalde Dokumentstueespil. Jeg skal for mit Vedkommende sige, at jeg mener, at de have været en bedrøvelig Art af Dokumentation. Min Livsstilling fører mig til, at jeg temmelig jævnlig kommer til at se den Slags Forhold, der fremstilles i denne moderne dramatiske Literatur, og jeg er kommen til det Resultat, at disse Dokumenter virkelig ere temmelig upaalidelige med Hensyn til, hvad de søge at godtgjøre, og jeg skal tillige sige, at de forekomme mig temmelig bedrøvelige, og at det i alt Fald ikke er for at se den Slags Ting, man ønsker at gaa paa Komædie. Men saafremt disse Forfattere maatte foretrække at gaa til Sekundtheatrene med deres Arbejder, eller at det kgl. Theater ikke maatte ønske at opføre dem, kan jeg ikke indse, hvorfor man ikke skulde lade dem gaa til Privattheatrene. — Jeg skal sluttelig tillade mig kortelig at reasumere den Opfattelse, jeg har af disse Forhold. Min Mening er da den, at det ikke kan være ønsket at faae nogen egentlig Næringsfrihed med Hensyn til Theaterdriften, hvorimod jeg ganske vist tror, at det kunde være ønsket, at der kom noget mere Frihed for de bestaaende Theatre til at ernære sig af den dramatiske Literatur, som de maatte anse for bedst egnet dertil. Dog mener jeg, at dette maatte ske under fornøden Hensyntagen til det kgl. Theaters historiske og moralske Adkomst til denne Literatur. Hvis jeg endelig endnu skulde gaa ind paa enkelte Detailspørgsmaal, skulde det da være det, at det forekommer mig, at det vilde være det Naturligste, om disse Forhold i det Hele blive samlede under Kultusministeriet, saaledes at selve Tilsynet med Privattheatrene skete fra dette Ministerium, og det turde maaske være en Tanke, jeg kunde henstille til Overveielse, om der ikke saa kunde være Anledning til at have et Theaterraad, sammensat af kyndige og upartiske Folk, som stod udenfor den egentlige Theaterverden, og som kunde træffe Afgjørelser eller gjøre Indstillinger med Hensyn til de her omhandlede Spørgsmaal. Jeg skal i saa Henseende bemærke, at det jo var muligt, at en Anordning om de forskjellige Genrer paa de forskellige Theatre kunde ske ad denne Vej, og at man navnlig i saadanne Tilfælde, hvor det kunde siges, at det kgl. Theater saa og rugede over forskellige. Skatte, som det dog selv ikke be-
 fynd-

rede sig om og ikke gjorde frugtbringende, kunde lade et saadant Theaterraad virke. Der er jo ingen Tvivl om, at Chefen for det kgl. Theater altid vil være tilbøielig til vel meget at se paa Theatrets formelle Interesse. Naar f. Ex. et saa fortreffeligt Stykke som „Kjærlighed uden Strømper“ ikke er blevet opført paa det kgl. Theater i Mandes Minde, og naar det kgl. Theater ikke tænker paa at opføre det, kan jeg i og for sig ikke skjønne, at Literaturen eller den dramatiske Kunst skulde lide nogen videre Skade, om det blev tilladt at opføre dette Stykke paa Privattheatrene.

N. J. Larsen: Det hører desværre til de noget sjældne Tilfælde, at jeg kan have Fornøielsen af at erklære mig enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (Brandes), men i Dag er det glædelige Tilfælde indtruffet, at jeg fuldt ud kan hde ham min Tilslutning. Der er kun et enkelt Punkt, med Hensyn til hvilket jeg tror, at den fremkomne Kritik er besøiet, og det er det, at Forslaget er indskrænket til kun at skulle gjælde for Kjøbenhavn. Jeg ser heller ikke, at der er nogen Tvivl til at gjøre denne Begrændsning. Theaterfrihed bør her ske ikke alene i Hovedstaden, men over hele Landet. Den høitærede Justitsminister mente, at hans Deltagelse i denne Debat maatte være af underordnet Betydning, og at Vægten maatte ligge paa Ophevelsen af det kgl. Theaters Monopol. Jeg tror ikke, at denne Opfattelse kan billiges. Jeg erkjender, at det har sin store Betydning, at det kgl. Theaters Monopol bliver ophævet, men jeg tror tillige, at det er et ikke mindre vigtigt Punkt, at vi komme bort fra det nuværende Bevillingsystem, hvad Oprettelsen af Theatre angaar. Hvad det angaar, at det kgl. Theater bør af med Monopolet, og at det tillades Privattheatrene at spille hvilke dramatiske Stykker de ville, med Aerkjendelse af Forfatternes Eiendomsret, mener jeg, at det er saa indlysende rigtigt, at denne Forandring er i det almindelige Publikums Interesse, er til Gavn for Stuepilkunstens Udvikling og til Fordel for de dramatiske Forfattere, at jeg ikke skjønner, at der kan anføres noget Væsentligt for, at vi skulle opretholde det omhandlede Monopol. Jeg ser heller ikke, at der er kommet Noget frem, som egentlig kan siges at kunne gjælde som væsentligt Forsvar for den bestaaende Ordning. Selv den ærede sidste Taler, der ellers er saa konservativ, og som maaske noget med Urette talte om, at Kjøbenhavn har forandret sig gennemgaaende siden Holbergs